

Učiteljem in učiteljicam, ki poučujejo srbohrvaščino!

Tovarišice in tovariše, ki poučujejo srbohrvaščino, opozarja sekcija, da je pričelo Jugoslovensko učiteljsko združenje v Beogradu izdajati svoj mladinski list z imenom „Jugoslovenec“.

Gospod minister prosvete je s svojim odlokom O. N. br. 65.925 od 11. sept. 1931. odobril, da smejo učitelji ta list uporabljati in ga razpečavati v šolah.

List bo izhajal mesečno na 20 straneh in bo tiskan v latinici in cirilici. Letna cena lista je 10 Din, mesečna cena 1 Din, ki je pa vezana samo na naročila preko šolskih upraviteljstev. Naročnino je poslati istočasno z naročilom. Naklada lista znaša 50.000 izvodov. Naslov uprave in uredništva je: „Jugoslovenec“ — Beograd, Kralja Milutina ulica br. 66. Pri naročilih je točno navesti naslov in zadnjo pošto.

Udruženje računa v prvi vrsti na učitelje, ki poučujejo srbohrvaščino, da bodo pri pouku srbohrvatskega jezika uporabljali kot čtivo list „Jugoslovenec“.

Iz tega razloga se obrača do njih, da takoj zberejo naročnino in pošljejo naročilo preko šolskega upraviteljstva na gori navedeni naslov, ker je prva številka že v tisku. Udruženje računa, da bo vsak razred naročil najmanj po 4 izvide lista.

Udruženje je prepričano, da se bo učiteljstvo odzvalo in bo podprlo prvi list, ki je namenjen mladini vse Jugoslavije ter bo šlo v to svrhu krepko na delo.

Jugoslovensko učiteljsko združenje — sekcija za Dravsko banovino v Ljubljani,

dne 22. septembra 1931.

Predsednik:

Dimnik Ivan, s. r.

Tajnik:

Kobal Josip, s. r.

Znižanje osebnih draginjskih doklad aktivnim uradnikom

s 1. oktobrom 1931. po uredbi z dne 21. septembra 1931.

Položajna skupina	Osebnih draginjskih doklade								
	po § 22. U. Z.			po novi uredbi			se zmanjšajo		
	v drag. razredu			v drag. razredu			v drag. razredu za		
	I.	II.	III.	I.	II.	III.	I.	II.	III.
V.	1250—	1100—	1000—	1000—	850—	750—	250—	250—	250—
VI.	1200—	1050—	950—	1000—	850—	750—	200—	200—	200—
VII.	1150—	1000—	900—	1000—	850—	750—	150—	150—	150—
VIII.	1100—	950—	850—	975—	825—	725—	125—	125—	125—
IX.	1050—	900—	800—	950—	800—	700—	100—	100—	100—
X.	1000—	850—	750—	925—	775—	675—	75—	75—	75—

Pripravnikom

se znižajo plače s 1. oktobrom 1931. po proglašnem zakonu tako:

Pripravnikom	V draginjskih razredih								
	I.			II.			III.		
	od Din			na Din			za Din		
VIII. skupine	1850—	1650—	1550—	1700—	1550—	1450—	150—	100—	100—
IX. skupine	1550—	1400—	1300—	1470—	1320—	1220—	80—	80—	80—
X. skupine	1400—	1250—	1200—	1330—	1180—	1130—	70—	70—	70—

Poleg plače prejema pripravnik rodbinsko draginjsko doklado Upokojencem, ki niso imeli specialnih doklad, vstevnitv v pokojnino, se prejemki ne znižajo.

Obrambni vestnik.

—ob. »Slovenec« priobčuje v štev. 215. od 23. septembra 1931.:

»Kaj pravite?«

»Zgodilo se je nekje v Sloveniji — kje, je postranska stvar. — Vršila se je tombola, navadna, kakršnih je mnogo pri nas. Za uspešnost tombole so potrebni ljudje, ki prodajajo tablice. Teh je dosti in tudi učiteljstvo je zaposleno s prodajo. Z večjim ali manjšim uspehom, kakor je pač iznajdljivost posameznika združena z ljudskim razpoloženjem in denarjem. Do sem vse kakor po navadi. Toda ta iznajdljivost je našla povsem nova pota za prodajo. Nekdo je sprožil veliko idejo: Tablice naj bi se prodajale otrokom v šoli. Drugi pa je še pripomnil, naj otroci priporočajo doma starešem nakup teh tablic, pa bodo dobili potem kakšen zvezek med letom zastoj. Mimogrede — so to zvezki, katere kupi šolski odbor, recte, občina — za revne učence.

Sporočam vam to, g. urednik, ker se mi zdi to naravnost sijajna ideja. Ali bi ne kazalo to upeljati v vse naše šole? Šolski odbori itak povsod kupijo nekaj zvezkov za brezplačno razdelitev. Kako sijajne perspektive se nam odpirajo za razne prodajne in zbiralne akcije, posebno v sedanji veliki krizi.

In vzgojni moment! Splošno poudarjamo, da nam, severni veji jugoslovanskega naroda, manjka praktičnega trgovskega duha, da se ne znamo znajti v vsakem položaju. Ali bi ne bil to prvi korak k temu

praktičnemu pouku? Če so prizadeti revnejši, ki ne morejo kupiti, pa so prikrajšani pri zvezkih, nič ne škoduje.

Bojim se samo, da ne bi dal iznajditelj te svoje iznajdbe patentirati, kar bi splošno razširjenje gotovo oviralo. Pa možak je skromen, idealen, požrtvovalen in kaj takega ne bo storil, zato bi bilo priporočati drugim listom — posebno »Učiteljskemu Tovarišu« — naj to ponatisne, kar bo gotovo pripomoglo k čimprejšnji splošni izvedbi.

»Pravimo«, da ni prav — če je tako. Ker pa je bil izrečen a, naj povemo mi še b: Zgodilo se je nekje v Sloveniji — kje je postranska stvar — da g. katehet prodaja in ponuja otrokom v šoli razne liste ter jih nagovarja, da stareš animirajo na naročbo... — in »Slovenec« tega ne objavlja, da bi opozarjal oblast na to, kakor je to storil v gornjem slučaju... — Kaj pravite?!

DVE POROČILI.

KAKO SE DANES GODI KMETU.

Svetina pri Celju.

Znano je, da je danes več ali manj vsakemu delavniku človeku življenje trdo in neprijazno, a največji siromak je sedaj gotovo kmetijski človek. — Tam na visokih bregih nad Celjem je majhna občina Svetina, ki šteje 580 duš. Če po svojih legi je taka, da so njeni prebivalci obsojeni k več kot navadnemu naporu in trpljenju pri pridobivanju vsakdanjega kruha; toda v zadnjem času pa so se nadloge in stiske nad nami tako zgostile, da je primerno in pravično,

da o njih izve tudi širša javnost! — Do 15. avgusta smo od davčne oblasti dobili termin za vplačilo tekočih davkov, a denarja ni mogoče od nikoder dobiti: les, ki je do slej bil v teh bregovih skoro edino prodajno blago, je v ceni tako padel, da se ne krijeje več niti delovni stroški; namiznega sadja nimamo, ker v teh visokih legah ne rodi; živina je pod vsako ceno. Dne 16. avgusta pa smo dobili od oblasti nov plačilni nalog: banovinski kuluk v znesku 60 do 120 Din za posameznega posestnika. Da bo pa mera stisk polna, smo tudi te dni dobili obvestilo, da znaša doklada za zgradbo, oziroma preuredbo tukajšnje šole celih 921%, beri in reci: en tisoč devetsto dvajset en odstotek, tako da bo n. pr. samo eden tukajšnjih posestnikov moral za šolo plačati 24.000 Din. Svetinčani smo in hočemo biti dobri in zvesti državljeni ter radi izpolnjujemo svoje tožadnevne obveznosti, a sedaj naj vsak pravično misleči človek razsodi, ali je v takih razmerah še mogoče živeti!

»Slovenec« z dne 28. avgusta 1931., štev. 193. (Podčrtalo uredništvo)

NAS POROČEVALEC.

Sola v Svetini je bila zidana leta 1876. za župnišče in pozneje preurejena za šolske potrebe. Ima eno učilnico 36 m², v kateri se poučuje istočasno nad 60 otrok. Vsako leto ostane doma povprečno 15 do 20 otrok, ker ni mogoče sprejeti vseh zaradi pretesnega prostora. Letos bi imelo biti v prvem razredu 74 otrok. Povprečno število šolodolžnih otrok znaša že desetletja 130. Misel na razširjenje šole ni šele od danes ali včeraj, ampak se pleče zadeva že od leta 1904. dalje. Sedanje šolsko poslopje ne odgovarja niti najprimitivnejšim higienskim zahtevam. Vsa stavba je v takim stanju, da se streha že na več mestih vdira, tramovje je vse preperelo. O kakem odlašanju popravila ne more biti govora.

Decembra lanskega leta je bil komisjski ogled. Zastopnik banske uprave je v največji meri upošteval takrat izrečene želje občinskih zastopnikov. Ugodilo se je, da bo šola le dvorazredna in ne trirazredna, kakor bi morala biti z ozirom na število otrok. Obljubljena je bila banovinska in državna pomoč. Komisjske stroške je plačala banovina. Načrte in proračun je izdelala banska uprava popolnoma brezplačno. Upoštevalo se je pri tem tudi dejstvo, da ima občina lasten gozd in zato lahko prispeva k stavbi z lesom. Zato bo nadzidano nadstropje lesene konstrukcije. Prostori so odmerjeni v novem načrtu na najnujnejšo potrebo in se ni upošteval člen 14. zakona o zdravstveni zaščiti učencev. Vsi občinski zastopniki so bili s to odločitvijo popolnoma zadovoljni in naravnost presenečeni nad uvidevnostjo in dobrohotnostjo oblasti.

Ko je banska uprava izdelala načrte in proračun, je bilo potrebno vložiti prošnjo za državno in banovinsko podporo. Kot priložnost k tej prošnji je treba izpolniti posebno razpredelnico z navedbo davčne moči in sedanje obremenitve prebivalstva. Navesti je nadalje v razpredelnici, za koliko bi se morale zvišati doklade, če bi občina sama imela prispevati k stroškom za zidanje. Te doklade bi znašale v našem slučaju 920%, in še to le v primeru, če bi bilo dopustno izterjanje v enem letu, kar pa absolutno ne gre in oblast ne dovoli. Ne odgovarja torej resnici niti najmanj, da je občina, ki se komaj preživlja, dobila predpisano 921% občinsko doklado za zgradbo šole.

Višina odstotka 920% predstavlja torej le razmerje namišljene obremenitve, do katere bi prišlo, če bi ne prispevala za zgradbo šole ne država, ne banovina in bi občina ne imela lastnega materiala na razpolago, in še to le v slučaju, če bi občina hotela kriti stroške za dokladi na davke v enem samem letu. Te podatke je moral dati občinski odbor le kot priložnost k prošnji za državno in banovinsko podporo, da ima oblast jasnejši pregled pri podeljevanju podpor.

Mladinska Matica.

Seja posvetovalnega odseka Mladinske Maticе.

V nedeljo 13. t. m. od 8. ure do 12. ure se je vršila seja posvetovalnega odseka Mladinske Maticе. Prisotni so bili odborniki Mladinske Maticе in vsi člani posvetovalnega odseka. Sejo je vodil tov. Skulj.

Dnevni red:

1. Tajnikovo poročilo.
2. Upravnikovo poročilo.
3. Urednikovo poročilo.
4. Triletni književni program.
5. Predlogi.

Po pozdravnem govoru predsednika je podal tov. Širok tajnikovo poročilo, kjer se je dotaknil vsega dela Mladinske Maticе v tem letu in obenem omenil vse važne sklepe sej. Ker je bilo to povečini že objavljeno v našem listu, ne bomo več tega ponavljali. Omenimo naj le, da se nam obeta živahno leto dela. Tajništvu je že prišlo nekaj rokopisov, mnogi pisatelji pa so sporočili, da se mislijo udeležiti tekmovanja za razpisane nagrade.

V debati o tajniškem poročilu se je sklenilo, naj se važnejši sklepi sej objavijo tudi v drugih listih tako, da bo informirano o delu Mladinske Maticе tudi širša javnost.

Upravnikovo poročilo. Tov. Hreščak poroča, da je glavna naloga uprave, da obdrži doseženo število naročnikov. Pri »Našem

rodu« ni kot pri drugih listih, ki določijo takoj v začetku naklado in se te naklade držijo skozi vse številke. Pri »Našem rodu« se število naročnikov izpreminja od meseca do meseca. Po izkušnjah pa, ki se jih je pridobil dosedaj, vidi, da bo treba več riskirati. — Mnogo zamudnega dela in mnogo zmešnjav je vsled površnega naročanja. Zaradi tega opozarja vse učiteljstvo na okrožnico, ki se je razposlala te dni na vse šole. Če se bodo ravnali vsi po njej, bo prihranjena tako upravi kot naročnikom marsikakšna neprilika. — O fuziji »Našega roda« z »Mladinsko Matico« nima več smisla razpravljati. Fuzija se je izkazala uspešna in zato ostane pri njej. — Glede izrednih publikacij, ki jih Mladinska Matica že toliko časa objavlja, je mnenja, da se letos morajo izdati. S številkami je nato dokazal, da te publikacije ne pomenijo za Mladinsko Matico nikak riziko, ampak bo imela Mladinska Matica pri najmanjši agitaciji učiteljstva z njimi poleg moralnega tudi materialni uspeh.

Pri debati o upravnikovem poročilu se je sprejel predlog, da naj se dobi na šolah, kjer ni zaradi brezbriznosti upravitelja, še nič naročnikov, kak agilnejši učitelj tiste ali bližnje šole, ki bi prevzel nabiranje naročnikov.

Za izredne publikacije se je sklenilo posluževati se reklame v dnevnem časopisu, obenem pa se je sprejel tudi predlog, da se tiskajo posebni reklamni lističi, ki se razdelijo med otroke.

Glede cene za knjige izrednih publikacij Mladinske Maticе prepušča posvetovalni odsek odboru, da jih določi po lastnem preudarku, vendar naj knjige ne bodo predrage.

Knjige naj se izdajo broširane, dalje vezane v polplatno in v platno. Cena knjigam izven subskripcije se zviša za 50%.

Urednikovo poročilo. Tov. Ribičič je poročal v kratkem sledeče: »Naš rod« se spremeni letos na zunaj in na znotraj. Nazunaj, ker bo imel vse leto iste platnice, znotraj, ker se nam je posrečilo pridobiti mnogo povih pesnikov, pisateljev in ilustratorjev. Naslovna stran bo sicer preprosta, a okusno dekorativno delo. — Vsebinsko bo tudi letos list razdeljen na dva dela, za najmanjše in za starejše. Nov pa bo v listu letos dramatični kotic, ki ga bo vodil režiser in igralec g. Skrbinšek in na novo bodo tudi vpeljana vprašanja in odgovori. Gledal bo, da bo list ugajal, in da bo vsebinsko in ilustrativno pester in bogat.

Pri razpravi o urednikovem poročilu se je odobrilo, da bodi naslovna stran enotna za vse leto. V rubriki »Vprašanja in odgovori«, naj odgovori sledijo takoj vprašanjem, vendar pa naj stavi urednik v vsako številko po eno zamotano vprašanje, ki naj je poskusijo otroci rešiti do prihodnje številke. Iz ekonomskega stališča naj se del platnic uporablja za inserate. — Ilustracije naj ne bodo težko umljive.

Glede honorarjev se je določilo sledeče: Pri »Našem rodu« naj se honorar giblje od 30 do 50 Din za stran. Višino naj določi kvaliteta. Pesmi naj se ne plačujejo po dolgoti, ampak po umetniški vrednosti.

Pri knjigah »Mladinske Maticе« naj se honorira od 20 do 30 Din za stran. Minimum je določen za prevode.

Isti pravci naj velja tudi za knjige izrednih publikacij, le če naklada preseže 3000 izvodov, naj dobi pisatelj za vsak nadaljnji izvod po 1 Din. To doplačilo pa ne sme presegati še enkratnega honorarja.

Nato se je določil triletni književni program Mladinske Maticе.

Beletristične knjige.

Izdati mislimo več knjig s pravilčno vsebino za najmlajše, za otroke višjih razredov pa več knjig, pri katerih je snov vzeta iz življenja; dalje knjigo legend, knjigo basni, par dobrih zbirk otroških pesmi, knjigo mladinskih igrice in antologijo najboljših mladinskih pesmi in proze s slikami najboljših naših pesnikov in pisateljev in s kratkim življenjepisom. Izdati mislimo tudi knjigo Cankarjevih črtic, ki so primerne mladini. Knjige realne vsebine: Zemljepis, Zgodovina.

Potopisi: 1. O Dravski banovini z zgodovinsko in folkloristično primesjo. Gospodarske in kulturne razmere osvetljene eventuelno s primerjavami drugih prosvetljenjših držav in pokrajin. Omenita naj se tudi Primorje in Koroško.

2. O vsej državi po zemljepisnih formacijah in s posebnim ozirom na vlogo, ki so jo igrale posamezne formacije v zgodovini. Oboje naj služi kot pripomoček zemljepismu in zgodovinskemu deloma pa tudi prirodopisnemu pouku. — Dalje knjigo o našem morju. — Knjigo odkritij.

Zgodovinske črtice z ozirom na posamezne dobe pri Slovenceh — in dalje z ozirom na posamezne dobe pri Jugoslovanih vobče.

Prirodopis.

Obdelale naj bi se v obliki črtic ali lovskega povesti v prvi vrsti živali, ki živijo pri nas, njih življenje, njih razmerje do človeka.

Fizika.

O elektriki. Začeti pri najprimitivnejših pojmi in predelati vsi snov, ki je predpisana za ljudsko šolo. Omenile naj bi se tudi naše velike elektrarne.

Tehnika: Obdelati v obliki črtic razvoj prometnih sredstev na kopnem, v vodi in v zraku in razvoj poljedelskega orodja.

Biografija: Obdelati v obliki biografije gotovo snov. Najbolj primerni in morda tudi najbolj zanimivi za nas bi bili življenjepisi slavnih izumiteljev Boškovića, Pupina, Tesle

Pri naročilih potom Učit. gosp. poslovalnice upoštevajte knjigarno Učiteljske tiskarne.